

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττού 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 210-7224123 FAX 210-7223584

(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ1/3/1288

Έν Καισαριανῇ τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 2004

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 42α

Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους καὶ Αἰδεσιμωτάτους Πρεσβυτέρους,
τὸν Ἱεροκλήρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

Ἔργον τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ λειτουργικὴ
κατήχησις τῶν πιστῶν, οὕτως ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ κατανοοῦν τὰ
ἐν τῷ νὰῶ τελούμενα καὶ νὰ συμμετέχουν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ
Θεοῦ μετὰ καθαρᾶς καρδίας «*λατρεύοντες τῷ Θεῷ εὐαρέστως*»
(Ἑβρ. ιβ' 28) ἐπιτελοῦντες «*μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας*» (Ἑβρ.
ιβ' 28) τὴν «*λογικὴν καὶ εὐάρεστον τῷ Θεῷ*» (πρβλ. Ρωμ. ιβ' 1)
λατρείαν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀποβλέποντες, σημειοῦμεν τὰ ἐν
συνεχείᾳ, διὰ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς ἅπαντας, ὅπως ἀναλάβουν
σύντονον προσπάθειαν εἰς τὶς ἐνορίες των πρὸς κατήχη-

σιν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, διδάσκοντες αὐτὸν τὰ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ.

α. Ἡ ἐρμηνεία τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ ἦτο ἀντικείμενον τῆς κατηχήσεως καὶ ἔργον τοῦ Ἐπισκόπου. Ὁ Ἐπίσκοπος κατηχοῦσεν ὅσους ἐπρόκειτο νὰ βαπτισθοῦν καὶ ἐξέθετε εἰς αὐτοὺς τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Μετὰ τὸ Βάπτισμα ἀκολουθοῦσεν ἡ μυσταγωγικὴ κατήχησις, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ὁ Ἐπίσκοπος ἡρμήνευε τὰ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ.

Ἐνεκεν τούτου διακρίνομεν τὶς κατηχήσεις εἰς Φωταγωγικές, αὐτές οἱ ὁποῖες ἐπροηγούντο τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος καὶ εἰς Μυσταγωγικές, αὐτές οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦσαν μετὰ τὸ Βάπτισμα.

Διασώζονται ἕως τῶν ἡμερῶν μας ὁμιλίες καὶ ἔργα τῶν Ἀγίων Πατέρων, διὰ τῶν ὁποίων ἐξηγεῖτο ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ, κυρίως ὅμως τὸ Μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν τὶς Μυσταγωγικὰς Κατηχήσεις τοῦ Ἀγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, τὰ ἔργα τοῦ Ἀγίου Συμεὼν Θεσσαλονίκης καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἀγίου Νικολάου τοῦ Καβάσιλα «*Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή*».

β. Σημειοῦμεν ἐν συνεχείᾳ τρόπους, οἱ ὅποιοι συντελοῦν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν καὶ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ἐν Χριστῷ.

1. Ἐνας κατάλληλος τρόπος διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν πιστῶν εἰς τὰ τῆς θείας λατρείας, εἶναι τὰ λειτουργικὰ κηρύγματα, δηλαδὴ τὰ κηρύγματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν θέματα θείας λατρείας. Καὶ εἴτε εἶναι τὸ κήρυγμα ἐντὸς τῆς θείας λειτουργίας εἴτε σειρὰ ἄλλων κηρυγμάτων, ὡς λόγου χάριν ἐσπερινῶν καὶ οὕτω καθεξῆς.

Δὲν πρέπει νὰ παραλείπουν οἱ ποιμένες νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ ἐξηγοῦν τὰ τῆς θείας λατρείας μὲ ἀπλότητα, σαφήνειαν καὶ διάκρισιν.

2. Ἄλλος τρόπος λειτουργικῆς κατηχήσεως εἶναι ἡ ποιμαντικὴ τῶν Μυστηρίων. Ἐχομεν τονίσει, ὅτι ὁ ἱερεὺς δὲν εἶναι διοικητικὸς ὑπάλληλος τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Εἶναι κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ποιμένας. Διὰ τοῦτο, ἐν ὧς τῆς τελέσεως τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, δὲν πρέπει νὰ ἐξαντλῇ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ

εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῆς γραφειοκρατίας, ἀπαραιτήτου καὶ χρησίμου οὐσης, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κατ' ἐξοχὴν νὰ ἐπιμελῇται τῆς προετοιμασίας τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι προσέρχονται εἴτε διὰ νὰ βαπτίσουν τὸ τέκνον αὐτῶν εἴτε διὰ νὰ τελέσουν τὸν γάμον αὐτῶν εἴτε διὰ νὰ προσευχηθοῦν διὰ προσφιλεῖς κεκοιμημένα πρόσωπα. Κατὰ καιροὺς ἔχομεν ὑποδείξει τρόπους αὐτῆς τῆς διακονίας, ἡ ὁποία καὶ οὐσιαστικὴ καὶ ἀπαραίτητος εἶναι.

3. Τρίτος τρόπος εἶναι ἡ σύστασις καὶ προβολὴ τῶν λειτουργικῶν βοηθημάτων. Εἰς τοὺς καιροὺς μας κυκλοφοροῦνται ὑπὸ πολλῶν ἐκδοτικῶν ἐπιχειρήσεων πλειάδα βιβλίων μὲ σκοπὸν νὰ ἐξηγήσουν τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ νὰ βοηθήσουν τοὺς πιστοὺς νὰ συμμετέχουν εἰς αὐτήν. Ὁ ποιμένας δύναται νὰ ἀξιοποιήσῃ αὐτὴν τὴν δυνατότητα καὶ εἴτε νὰ συστήσῃ καταλλήλως τὶς σχετικὰς μελέτας εἴτε νὰ δημιουργήσῃ μίαν σειράν λειτουργικῶν βοηθημάτων εἰς τὴν ἐνοριακὴν δανειστικὴν βιβλιοθήκην πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνοριτῶν.

4. Τέλος ἐπισημαίνομεν, ὅτι καὶ ὁ ἱερεὺς, ὡς τελεουργὸς συντελεῖ εἰς τὴν λειτουργικὴν ἀγωγὴν διὰ τοῦ τρόπου τελέσεως τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, τῆς ὅλης παραστάσεως του. Εἶναι ὁ μυσταγωγὸς. Αὐτὸς ὁδηγεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν βίωσιν τοῦ Μυστηρίου. Φανερῶναι τὸν Χριστὸν εἰς τὸν κόσμον καὶ ὑψώνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ. Ὅφείλει νὰ εἶναι τακτικὸς, ἱεροπρεπής, νὰ ἀναγιγνώσκῃ εὐκρινῶς, νὰ λαμβάνῃ πρόνοια διὰ νὰ τηροῦνται εὐτάκτως οἱ Ἱερὰς Ἀκολουθίαι καὶ νὰ συνιστᾷ εἰς τοὺς Ἱεροψάλτες, ὅσα δεῖ καὶ εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ἐπιτρόπους τὰ ἰδικὰ των καθήκοντα.

5. Ἄλλος τρόπος εἶναι ἡ ἀξιοποίησις τῶν λειτουργικῶν τευχιδίων, τοῦ Ἐκλογαδίου καὶ ἄλλων βοηθημάτων, διὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ πιστοὶ εἰς τὴν οὐσιαστικὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν θείαν λατρείαν.

Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

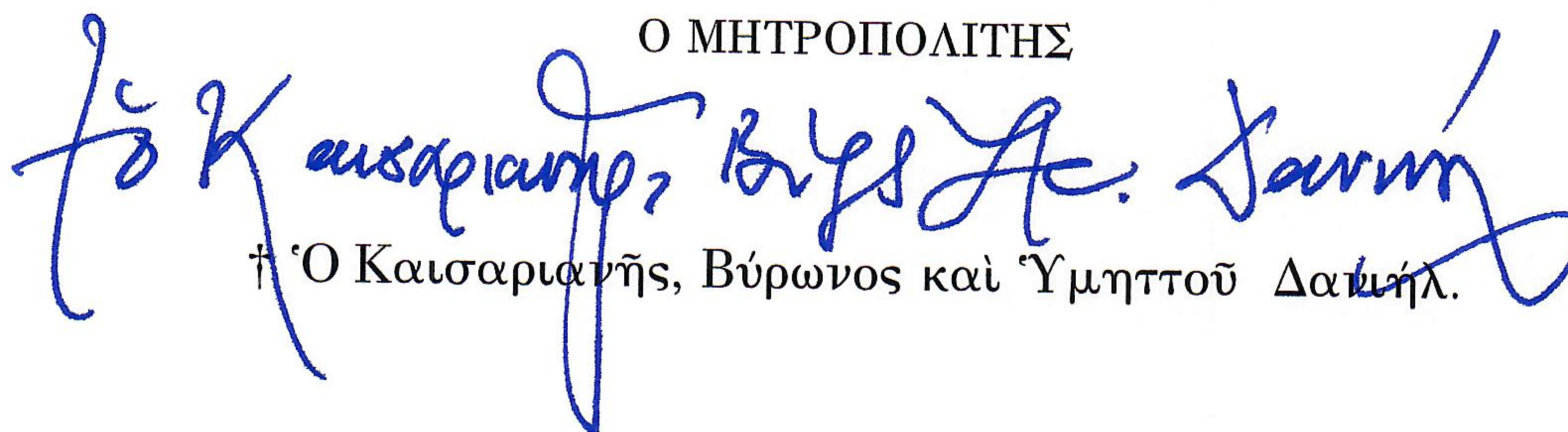
Ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ καλλιεργήσωμεν τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Παράδειγμά μας ἔχομεν τὸν Κύριόν μας, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ Ὑμνολογία τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας λέγει, ὅτι ὑπῆρξε ὁ

Μυσταγωγὸς τῶν Ἀποστόλων εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον. Κατὰ τὸ «καὶ νῦν ...» τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ὁρθρου τῆς Μεγάλης Πέμπτης «*Μυσταγωγῶν Σου Κύριε τοὺς Μαθητάς ...*»

Οὕτως καὶ οἱ Ποιμένες καλούμεθα νὰ ὁδηγήσωμεν τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ὁλόφωτον Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δακτύλ.